

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: J. H.

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 1. 2022, č. j. MPSV-2022/10761-918, o příspěvek na péči,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 1. 2022, č. j. MPSV-2022/10761-918 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 12. 10. 2021, č. j. 7636/2021/NME (dále jen „*rozhodnutí správního orgánu prvního stupně*“), kterým byl zamítnut návrh žalobce na změnu výše příspěvku na péči od května 2021 s tím, že mu bude nadále poskytován příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce není osobou starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. d) nebo c) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o sociálních službách*“), považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni IV (úplná závislost), nebo ve stupni III (těžká závislost), ale **je osobou starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách, považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost).** Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné osoby a není schopen zvládat pět nebo šest základních životních potřeb. Tento zdravotní stav byl i ke dni 11. 5. 2021. S odkazem na posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové (dále jen „*posudková komise MPSV*“ nebo „*PK MPSV*“) žalovaný ve shodě se závěry správního orgánu prvního stupně konstatoval, že žalobce není schopen zvládat těchto šest základních životních potřeb: a) mobilitu, d) stravování, e) oblékání a obouvání, h) péči o zdraví, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost, a je tak závislý na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II, čemuž odpovídá příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně.

II. Obsah žaloby

3. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce včas podanou žalobou a domáhal se jeho zrušení. Uvedl, že od února 2021 je téměř nepohyblivý, odkázaný na invalidní vozík a denní pomoc jiné osoby, které musí platit. Od 1. 3. 2022 jde o částku 145 Kč na hodinu a jedná se nejméně o 70 hodin měsíčně. Na pokrytí těchto nákladů mu měsíční příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč nepostačuje, proto si může dovolit jen velmi omezenou výpomoc. Dále namítl, že posudková komise MPSV provedla posouzení jeho zdravotního stavu jen na základě lékařských zpráv, aniž by ho viděla. Uvedl, že lékaři včetně lékařů nemocnice Náchod nemají zájem řešit jeho zdravotní stav, „svou nedbalostí ho připravili o levou dolní končetinu“.
4. Závěrem uvedl, že žije sám, je mu téměř 69 let a trvá na přiznání příspěvku na péči III. stupně, který činí 12 800 Kč, což by pokrylo jeho současné potřeby a téměř plnou péči, kterou nutně potřebuje, dále žádá doplacení rozdílu zpětně od února 2021.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že pro účely odvolacího řízení si vyžádal posudek posudkové komise MPSV. Ta zdravotní stav žalobce zhodnotila jako dlouhodobě nepříznivý, jehož rozhodující příčinou je ischemická choroba dolních končetin s amputací pravé dolní končetiny ve stehně v roce 2017, amputací levé dolní končetiny pro gangrénu v bérce a následně ve stehně v roce 2021. Další zdravotní postižení, kterými žalobce trpí, jsou: oboustranná těžká nedoslýchavost dle Fowlera 82,7%, arterioskleróza, arteriální hypertenze, vertebrogenní algický syndrom krční páteře, chronická cefalea, CHOPN, nodózní struma, mitrální insuficience, stav po zlomenině člukové kosti pravé horní končetiny a traumatické amputaci tří prstů levé horní končetiny. PK MPSV hodnotila základní životní potřeby žalobce shodně jako lékař Lékařské posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení Náchod (dále také jen „*lékař OSSZ*“), za nezvládané základní životní potřeby považovala mobilitu, stravování, oblékání a obouvání, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost.
6. Žalovaný uvedl, že posudková komise MPSV neshledala důvod pro nezvládání potřeb orientace, komunikace, tělesné hygieny a výkon fyziologické potřeby.

7. K základní životní potřebě **orientace** posudková komise uvedla, že žalobce je schopen rozpoznávat zrakem i sluchem, orientuje se v obvyklém prostředí a situacích a je schopen adekvátně reagovat. To odpovídá i závěrům sociálního šetření. Žalobce netrpí těžkou demencí ani ztrátou zraku a sluchu, sluchová nedostatečnost je kompenzována sluchadlem. Žalovaný doplnil, že nezvládání této potřeby nebylo žalobcem namítáno. Pokud žalobce v sociálním šetření zmiňoval občasné výpadky paměti či občasné zmatení v čase, nejedná se o posudkově významná selhání duševních schopností, porucha paměti či orientace není dokladována ve zdravotní dokumentaci.
8. K základní životní potřebě **komunikace** žalovaný uvedl, že dle posudkové komise je žalobce schopen dorozumět se srozumitelnou řečí, psát, rozumět základním symbolům i užívat běžně dostupné komunikační prostředky. Nedoslýchavost je u něho kompenzována sluchadlem. Uvedený závěr koresponduje se zjištěním sociálního šetření, kdy žalobce srozumitelně komunikoval a adekvátně reagoval na otázky. Amputace prstů na levé ruce a proměnlivá úchopová schopnost této ruky nebrání žalobci psát krátké zprávy, mobilní telefon ovládá.
9. K základní životní potřebě **tělesné hygieny** žalovaný s odkazem na závěry posudkové komise uvedl, že žalobce je schopen použít hygienické zařízení, mýt a osušit si jednotlivé části těla při celkové hygieně, česat se, holit se a provádět ústní hygienu. K výkonu těchto aktivit má dostatečné duševní schopnosti i zachovalou jemnou motoriku rukou. Místo provádění hygieny ani způsob provedení není pro posouzení potřeby rozhodné. Ze sociálního šetření rovněž vyplynulo, že žalobce hygienu provádí samostatně. Nezvládání této potřeby žalobce rovněž nenamítal.
10. Dle žalovaného posudková komise MPSV hodnotila jako zvládanou také základní životní potřebu **výkon fyziologické potřeby**, za niž se považuje stav, kdy je osoba schopna včas použít WC, vyprázdnit se a provést očistu, použít hygienické pomůcky. Žalobce je dle posudkové komise schopen tuto potřebu zvládnout vzhledem k zachovalé hybnosti horních končetin a jemné motoriky rukou, dostatečným duševním a smyslovým kompetencím. To rovněž odpovídá žalobcově vyjádření při sociálním šetření, kdy uváděl, že použití WC i očistu zvládá. K této potřebě žalobce nenamítal, že by ji nebo některé z aktivit, v jejím rámci posuzovaných, nezvládal.
11. K žalobním námitkám žalovaný konstatoval, že žalobce se spíše zabývá nedostatečnou výší příspěvku na péči, který mu nestačí k zajištění potřebné péče. Upozornil, že nedostatečná výše příspěvku není posudkovým kritériem, účelem předmětné dávky není plná úhrada všech nákladů za poskytování péče. Žalobce v odvolání ani žalobě neuvedl konkrétní aktivity či základní potřeby, které považuje za nezvládané, kromě úklidu a vaření (namítl v odvolání), tyto činnosti jsou však zahrnuty v uznané potřebě péče o domácnost. Další v návrhu na změnu výše příspěvku uvedené žalobcovy vyšší nároky na obsluhu – úklid, praní, žehlení, nákupy, vyřizování na úřadech, návštěva lékaře a zařizování léků, byly zohledněny v uznaných základních životních potřebách, zejména péči o domácnost a osobních aktivitách.
12. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

13. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)

v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl při jednání, z něhož se žalobce i žalovaný předem omluvili (§ 49 odst. 3 s. ř. s.).

14. V přezkumném řízení soud z obsahu předložených správních spisů ověřil následující rozhodné skutečnosti.
15. Řízení ve věci příspěvku na péči bylo zahájeno podáním návrhu na změnu výše příspěvku ze dne 11. 5. 2021.
16. Dne 11. 5. 2021 se uskutečnilo sociální šetření pro účely řízení příspěvku na péči, a to formou vyplnění dotazníku ze strany žalobce (tato forma byla zvolena na žádost žalobce, který odmítl provedení sociálního šetření v přirozeném prostředí z důvodu obavy o své zdraví - návrat z nemocnice po amputaci končetiny). Ze záznamu z tohoto šetření soud zjistil, že žalobce žije v bezbariérovém bytě, pohybuje se pomocí invalidního vozíku, nechodí do exteriéru, nezvládne nastoupit do dopravního prostředku. Bolí ho ruce, na levé ruce má amputovaný 2. – 4. prst s proměnlivou úchopovou schopností. Mobil si obslouží, napíše kratší text. V bytě se orientuje, ve městě trefí na naučená místa. V přirozeném prostředí je orientovaný, občas si plete dny a měsíce (nejedná se o setrvalý stav). Osoby poznává. Má proměnlivou paměť, starší události si nepamatuje, rovněž nejde o setrvalý stav. Má zhoršený zrak, nosí brýle a zhoršený sluch - nutno zvýšit hlas. Naslouchátko má, ale „je mu k ničemu, slyší vše možné“. Ústně komunikuje, rozumí sdělení, odpovídá adekvátně. Podepíše se, napíše kratší text, píše i na psacím stroji. Jídlo si zvolí, naservírované jídlo sní pomocí lžice. Ke stolu si ho nepřinese. Napije se ze skleničky. Obléká se s pomocí pečující osoby, ví správné vrstvení, není schopen si oblečení připravit. Sám provede osobní hygienu. Toaletu používá sám bez pomoci včetně očisty. Případný transport na toaletu byl zohledněn v mobilitě. Léky si připravuje a užívá sám, léčebný režim dodržuje, potřebuje doprovod na chirurgickou ambulanci k převazům pahýlů. Má omezeny sociální aktivity, není schopen se postarat o domácnost.
17. Posudkový lékař OSSZ Náchod při posouzení zdravotního stavu žalobce ve svém posudku ze dne 19. 7. 2021 a jeho doplnění ze dne 13. 9. 2021 vycházel ze zdravotnické dokumentace ošetřující praktické lékařky MUDr. G. M. Š. ze dne 15. 6. 2021 a dalších odborných lékařských nálezů (propouštěcí zprávy Oblastní nemocnice Náchod ze dne 30. 4. 2021; propouštěcí zprávy COVID Chirurgie Oblastní nemocnice Náchod ze dne 15. 3. 2021; chirurgického vyšetření Oblastní nemocnice Náchod – MUDr. L. ze dne 6. 5. 2021; chirurgického vyšetření Oblastní nemocnice Náchod – MUDr. H. ze dne 4. 2. 2021, MUDr. R. ze dne 13. 1. 2021 a 9. 2. 2021), sociálního šetření provedeného dne 11. 5. 2021. Při posouzení zdravotního stavu u žalobce zjistil zdravotní postižení vyjmenovaná v bodě 5 tohoto rozsudku. Lékař OSSZ uvedl, že žalobce se z důvodu amputace obou dolních končetin pohybuje na invalidním vozíku. Dospěl k závěru, že žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc při těchto šesti základních životních potřebách: a) mobilitě, d) stravování, e) oblékání a obouvání, h) péči o zdraví, i) osobních aktivitách, j) péči o domácnost, a považuje se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). K neuznaným základním životním potřebám lékař OSSZ uvedl, pokud jde o **orientaci** - žalobce má zhoršený zrak a sluch, používá brýle, je schopen rozeznávat zrakem, orientuje se v bytě, najde cestu na úřad. Nevelké poruchy paměti nevedou ke ztrátě orientace. Nemá těžkou poruchu zraku ani sluchu do úrovně praktické hluchoty

nebo slepoty a není přítomno těžké mentální postižení, které by mělo za následek poruchu orientace. Poruchu naslouchátka je možné řešit na foniatrické ambulanci ORL oddělení. Ke **komunikaci** lékař OSSZ uvedl, že žalobce ústně komunikuje srozumitelně, sdělení rozumí, odpovědi jsou adekvátní, reaguje přiměřeně, je schopen písemné komunikace i s pomocí dalších komunikačních prostředků (psací stroj). Horní končetiny jsou sice pohybově omezené, žalobce však používá mobilní telefon (i když s určitými obtížemi). Nemá žádné závažné postižení významně omezující komunikaci. K výkonu **tělesné hygieny** lékař OSSZ uvedl, že žalobce si ranní hygienu provádí sám, oholí se, ošetrí si nehty na ruku, celkovou hygienu provádí u umyvadla, tedy v přijatelném standardu, nejsou údaje o problematice při provádění tohoto úkonu i přesto, že má proměnlivou schopnost levé ruky po amputaci 2. – 4. prstu, palec je zachován a je pro úchop rozhodující pro možnost postavení proti zbylým prstům. Žalobce neuvedl, že by byl levák. Lékař OSSZ dospěl k závěru, že žalobce nemá těžké postižení hybnosti horních končetin a ke zvládnutí tohoto úkonu ani významné postižení zraku nebo těžkou demenci, po medicínské stránce tedy uvedenou činnost může zvládat. Místo provádění hygieny přitom není pro hodnocení rozhodující. K **výkonu fyziologické potřeby** lékař OSSZ uvedl, že žalobce nadále používá toaletu, uvědomuje si vykonání potřeby, zaujme pozici, zvládá očistu, nepoužívá hygienické pomůcky. Nemá anatomickou nebo funkční ztrátu pohyblivosti horních končetin ani těžké duševní onemocnění vedoucí k neschopnosti provádět tuto základní životní potřebu.

18. Správní orgán prvního stupně na podkladě výše uvedeného posouzení vydal dne 12. 10. 2021 rozhodnutí č. j. 7636/2021/NME, kterým byl zamítnut návrh žalobce na změnu výše příspěvku na péči od května 2021 s tím, že mu bude nadále poskytován příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně. Odvolací orgán (žalovaný) žalobou napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a s odkazem na závěry posudku PK MPSV v Hradci Králové ze dne 6. 1. 2021 potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (viz výše).
19. Soud provedl důkaz žalobcem předloženými lékařskými nálezy (2 nálezy z 13. 1. 2021 a 9. 2. 2021 - Oblastní nemocnici Náchod, poradna pro chronické rány; zpráva o hospitalizaci žalobce v Oblastní nemocnici Náchod v době od 10. 3. – 15. 3. 2021 - přeložení z FN Hradec Králové po realizované amputaci levé dolní končetiny v bérce; zpráva o hospitalizaci žalobce v Oblastní nemocnici Náchod v době od 20. 4. - 30. 4. 2021 - reamputace levé dolní končetiny ve stehně; 2 zprávy z neurologické ambulance ze dne 8. 11. 2021 a 6. 12. 2021 – MUDr. L. Š. se závěrem bez nutnosti neurologického sledování, ke zvažování rehabilitační péče).
20. Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu, ve svém rozhodnutí vyšel ze skutkového a právního stavu takto zjištěného (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
21. Při posouzení věci soud vycházel z následujících rozhodných skutečností, platné právní úpravy a učiněných právních závěrů:
22. Zákon o sociálních službách upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci. Podmínky nároku na příspěvek na péči vycházejí z § 7 citovaného zákona, kde je uvedeno, že příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby a nárok na něj mají osoby uvedené v § 4 odst. 1, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc

jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jim tuto pomoc poskytuje např. osoba blízká.

23. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách se **osoba starší 18 let** věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby [písm. a)], **stupni II (středně těžká závislost)**, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu **není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb [písm. b)],** stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb [písm. c)], stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb [písm. d)], a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

24. Podle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

Z odst. 4 citovaného ustanovení plyne, že při hodnocení schopností zvládat základní životní potřeby **se hodnotí funkční dopad** dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Odst. 5 téhož ustanovení upravuje uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě tak, že musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

25. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění (dále jen „vyhláška“).

26. Pro účely stanovení stupně závislosti se schopnost osoby zvládat základní životní potřeby hodnotí podle aktivit, které pro jednotlivé základní životní potřeby vymezuje příloha č. 1 k vyhlášce.

27. Podle § 1 citované vyhlášky se schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby. Při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se hodnotí tělesné struktury, tělesné funkce duševní, mentální, smyslové, oběhové, dechové, hematologické, imunologické, endokrinologické, metabolické, zažívací, vylučovací, neuromuskuloskeletální, včetně hrubé a jemné motoriky, a funkce hlasu, řeči a kůže, a to ve vztahu k rozsahu a tíži poruchy funkčních schopností. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo

s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.

28. Příloha č. 1 k vyhlášce vymezuje schopnosti zvládat základní životní potřeby (viz též § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách). Pod písm. **b) orientace** se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat. Pod písm. **c) komunikace** se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky. Pod písm. **f) tělesná hygiena** se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se. Pod písm. **g) výkon fyziologické potřeby** se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.
29. Podle § 25 zákona o sociálních službách (1) Krajská pobočka Úřadu práce provádí pro účely posuzování stupně závislosti podle odstavce 3 sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí. Sociální šetření podle věty první provádí příslušná krajská pobočka Úřadu práce také v průběhu hospitalizace osoby ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče, jestliže je této osobě poskytována u jednoho nebo postupně u více poskytovatelů zdravotních služeb následná nebo dlouhodobá lůžková péče pro tutéž nemoc nebo úraz trvající nepřetržitě déle než 60 dnů; podmínkou je, že tato skutečnost byla oznámena a doložena podle § 21 odst. 1 písm. e) Sociální šetření provádí sociální pracovník. O provedeném sociálním šetření vyhotovuje sociální pracovník písemný záznam, který na požádání předkládá posuzované osobě. (2) Krajská pobočka Úřadu práce zašle příslušné okresní správě sociálního zabezpečení žádost o posouzení stupně závislosti osoby; součástí této žádosti je písemný záznam o sociálním šetření a kopie žádosti osoby o příspěvek. (3) Při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. (4) Okresní správa sociálního zabezpečení zašle příslušné krajské pobočce Úřadu práce stejnopis posudku vydaného podle zvláštního právního předpisu s uvedením základních životních potřeb, které osoba není schopna zvládat, a dále s uvedením, zda jde o osobu s úplnou nebo praktickou hluchotou nebo hluchoslepou, jestliže tato osoba nezvládá základní životní potřeby v oblasti orientace. Toto posouzení je součástí rozhodnutí o přiznání či zamítnutí příspěvku, které obdrží žadatel.

30. Krajský soud zdůrazňuje, že zdravotní stav osoby posuzuje pro účely odvolacího správního řízení, jehož předmětem je příspěvek na péči, posudková komise zřízená žalovaným na základě § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Stěžejním důkazem v tomto řízení je tak lékařský posudek PK MPSV, na který je kladen požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, čj. 4 Ads 57/2009-53).
31. PK MPSV ve svém posudku ze dne 6. 1. 2022 vycházela z dostupné a aktuální zdravotní dokumentace, jejíž součástí byly zprávy chirurgické, neurologické, interní, CT vyšetření mozku, propouštění zprávy FN Hradec Králové a Oblastní nemocnice Náchod (prokazující stav po amputaci obou dolních končetin ve stehně), v nichž je zdravotní stav žalobce pro účely posouzení ve věci příspěvku na péči komplexně popsán. Posudková komise měla k dispozici rovněž záznam ze sociálního šetření (ze dne 11. 5. 2021) a její závěry jsou s těmito podklady v souladu. Posudková komise zdůvodnila (viz výše body 7-10 tohoto rozsudku) proč nelze za nezvládané hodnotit základní životní potřeby orientaci, komunikaci, tělesnou hygienu a výkon fyziologické potřeby. Ze skutkových zjištění posudkové komise uvedených v posudkovém závěru soud nemá pochybnosti o tom, že žalobce vyžadoval pomoc pouze při šesti základních životních potřebách, což odpovídá stupni závislosti II ve smyslu § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách.
32. Účelem právní úpravy obsažené v zákoně o sociálních službách a prováděcí vyhlášce je objektivizovat kritéria pro hodnocení zdravotního stavu pro účely zjištění míry závislosti na pomoci třetích osob v rámci systému sociální pomoci. Nejvyšší správní soud se vyjádřil v rozsudku ze dne 30. 6. 2014, č. j. 4 Ads 75/2014-20 k této problematice následovně: *„I když nelze vyloučit možnost, že jedno konkrétní zdravotní postižení může vést k neschopnosti zvládat více základních životních potřeb, k takovému závěru je možné dospět pouze v případě, že konkrétní postižení skutečně brání posuzované osobě ve vykonávání více reálných aktivit spadajících do různých životních potřeb ve smyslu předmětné vyhlášky. Naopak k takovému závěru nelze dospět tak, že jedna konkrétní aktivita (dodržování dietního režimu) by byla opakovaně hodnocena v rámci více životních potřeb, jak se toho domáhá stěžovatelka. Takový závěr by byl i v rozporu s účelem právní úpravy, kterou je, jak výše uvedeno, objektivní vyhodnocení stupně závislosti na pomoci třetích osob z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“* Uvedený závěr lze aplikovat i v nyní projednávané věci. Žalobce v průběhu správního řízení (v žádosti o změnu výše příspěvku a v odvolání) opakovaně uvádí nezvládání některých činností jako úklid nebo vaření, které jsou však zahrnuty v uznané potřebě péče o domácnost, stejně jako další činnosti - praní, žehlení, nákupy, vyřizování na úřadech, návštěva lékaře a zařizování léků, které byly zohledněny v uznaných základních životních potřebách (péči o domácnost a osobních aktivitách), jak na tyto námitky adekvátně žalovaný reagoval v rámci svého vyjádření k žalobě a soud se s uvedeným posouzením ztotožňuje.
33. Žalobce v žalobě neuvádí, které z dalších neuznaných základních životních potřeb nezvládá či posouzení jejich zvládání oběma posudkovými orgány je v rozporu se sociálním šetřením nebo obsahem odborných lékařských zpráv. Žalobce opakovaně uvádí pouze to, že mu nestačí dosavadní výše příspěvku na péči na úhradu dalších nákladů spojených s jeho sebeobsluhou a výpomocí, které však, jak je již uvedeno výše byly zohledněny v rámci uznaných základních životních potřeb. Krajský soud v žádném případě nechce zlehčovat zdravotní stav žalobce, který je dlouhodobě nepříznivý a takto

byl také posudkovými orgány zhodnocen, chápe obtížnost zvládání mnoha životních situací a úkonů samotným žalobcem (z důvodu amputace obou dolních končetin a dalších chorob), avšak tíže jeho zdravotních postižení z hlediska dopadu na schopnost zvládat základní životní potřeby dle výše vymezených zákonných kritérií i dle soudem provedeného dokazování odpovídá nezvládání toliko šesti základních životních potřeb, a tedy závislosti II. stupně.

34. Žalobce v obecné rovině namítl, že posudková komise MPSV provedla posouzení jeho zdravotního stavu jen na základě lékařských zpráv, aniž by ho viděla. K této žalobní námitce soud uvádí, že pokud je posudek o zdravotním stavu posuzované osoby srozumitelný, neobsahuje vnitřní rozpory a zohledňuje veškeré podstatné okolnosti daného případu, není vadný jen z toho důvodu, že posudková komise nepřizvala na své jednání posuzovanou osobu a osobně ji nevyšetřila. Soud se ztotožňuje s názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v rozsudku ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011 – 44, a sice že *„[p]řesvědčivost posudku je podle Nejvyššího správního soudu kategorií nezávislou na tom, zda byla posuzovaná osoba fyzicky přítomna jednání posudkového orgánu, či nikoliv. Aby mohl být posudek přesvědčivý, musí se srozumitelně a bez vnitřních rozporů vypořádat se všemi relevantními skutečnostmi a jeho závěry nesmí být zpochybněny obsahem jiného posudku nebo lékařské zprávy.“* Soudu je znám i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011 – 44, dle kterého by přímé osobní vyšetření posuzované osoby posudkovou komisí mělo být pravidlem, současně však zdůraznil, že požadavek přímého osobního vyšetření neplatí za každé situace a bez ohledu na konkrétní okolnosti projednávaného případu. Ani z dikce ustanovení § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách ostatně nevyplývá bezvýjimečnost vlastního vyšetření posudkovým lékařem (viz použití spřežky „*popřípadě*“). Žalobce neuvedl, z jakého důvodu by jeho osobní přímé vyšetření vedlo k odlišnému skutkovému zjištění. Žalobní námitku proto soud důvodnou neshledal.
35. Krajský soud má za to, že v řízení před správními orgány byl na základě dostupných a aktuálních lékařských zpráv řádně a dostatečně zjištěn skutkový stav věci pro rozhodnutí v předmětné věci. Žalobu proto důvodnou neshledal.
36. Krajský soud své konečné rozhodnutí opírá o shodná zjištění obou posudkových orgánů, zejména pak o posudek PK MPSV v Hradci Králové ze dne 6. 1. 2022, jehož závěry odůvodnily správnost žalobou napadeného rozhodnutí, tj. že žalobce je osobou, která se **podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách, považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II** (středně těžká závislost). Soud uzavírá, že neshledal v postupu správních orgánů žádné pochybení.
37. Na základě shora uvedeného dospěl soud k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

V. Náklady řízení

38. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný a správní orgán, který měl ve věci úspěch, přiznání nákladů řízení nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 20. října 2022

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně